

Yksikön toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatusyksikkö Takatasku 2019-2020

Helsinki

Toimintasuunnitelman rakenne

- Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen
- Työtämme ohjaavat arvot
- Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen ja siirtymisen käytännöt
- Oppimisympäristö
- Yksikön toimintakulttuurin kuvaus, toimintakauden keskeiset periaatteet ja kehittämiskohde
- Toimintavuoden yhteiset tavoitteet:
 - Sensitiivinen vuorovaikutus
 - Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä
- Laaja-alainen osaaminen
- Oppimisen alueet
- Yhteistyö ja viestintä
- Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen

Yksikön toimintasuunnitelma perustuu Opetushallituksen antamiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin 2018 sekä Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan 2019.

Toimintasuunnitelmassa kuvataan, miten varhaiskasvatusta toimipisteessä tai yksikössä pedagogisesti käytännössä toteutetaan. Toimintasuunnitelma on ytimekäs käytännön varhaiskasvatustoiminnan kuvaus.

Yksikön toimintasuunnitelma laaditaan toimintakaudelle ja siihen kirjataan toimintakauden varhaiskasvatuksen painopistealueet ja kehittämiskohteet.

Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä perheen kanssa Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.

Ryhmäkohtainen toiminnan suunnittelu perustuu lapsen varhaiskasvatuksen suunnitelmaprosessista saatuun tietoon, yksikön toimintasuunnitelmaan, Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä Vasu perusteisiin.

Työtämme ohjaavat yhteiset arvot

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Vasu-perusteissa määritellyille arvoille sekä [Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021](#)

Vasuperusteissa määritellyt arvot:

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen

- Kun lapselle on myönnetty päiväkotipaikka Takataskusta, päiväkodin johtaja on yhteydessä perheeseen ja antaa/välittää heille lapsen tulevan ryhmän yhteystiedot. Puhelimitse sovimme perheen kanssa ensimmäisen tutustumiskäynnin. Ryhmän kasvattaja käy vanhempien kanssa aloituskeskustelun ja sopii lapsen tutustumisjakson pituuden yhdessä heidän kanssaan.
- Yhteisen kielen puuttuessa käytämme keskustellessa tulkkia.
- Hoitosuhteen alussa annamme lapselle läheisyyttä ja turvaa hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaan.
- Ryhmien rakenne on pitkälti ikään ja kehitykseen perustuva, mikä mahdollistaa paremmin toiminnan suunnittelun lapsille vuorohoidossa.
- Lapsen siirtyminen seuraavaan ryhmään valmistellaan kertomalla lapselle siirtymisestä, vierailuilla uuteen ryhmään sekä siirtopalaverilla.

Oppimisympäristö

- Jokaisella ryhmällä on oma ryhmätilansa. Iltaisin ja viikonloppuisin käytämme kaikkia päiväkodin tiloja. Saamme käyttää myös Malmin Työväentalon salia torstai aamuisin. Pääasiassa Etu-, Taka- ja Sivutaskun ryhmät käyttävät sitä vuoroviikoin liikuntaan. Talon pienimmät osallistuvat sinne järjestämiimme koko talon yhteisiin juhliin.
- Otamme lapset mukaan oppimisympäristöjen rakentamiseen, kehittämiseen ja niiden toimivuuden parantamiseen leikkitarpeiden mukaan. Opetamme lapsia pitämään huolta omasta ympäristöstään ja luonnosta.
- Käytämme kuvia päivärytmin selkiyttämiseksi.
- Teemme retkiä lähiympäristön puistoihin, kirjastoon jne. Vanhempien lasten ryhmässä oppimisympäristö laajenee kauemmas kaupungin useisiin retkikohteisiin.
- Luomme myönteistä ilmapiiriä oppimisympäristöissä.
- Huolehdimme turvallisuudesta kaikissa oppimisympäristöissä ja harjoitteleme lasten kanssa turvallista liikkumista
- Harjoitteleme lasten kanssa välineistä ja tiloista huolehtimista esimerkiksi siivoamalla omat ja yhteiset leikit

Yksikön toimintakulttuurin kuvaus ja toimintakauden keskeiset periaatteet

- Vuorohoidon vaihtuvista hoitovuoroista johtuen järjestämme toimintaa myös iltapäivällä ja viikonloppuna toteutettavaksi lasten tarpeiden mukaan.
- Leikki oppimisen välineenä on tärkeä osa toimintaamme, ja aikuinen auttaa lasta olemaan leikissä osallisena / pääsemään mukaan leikkiin.
- Huomioimme monikielisten lasten kielelliset tarpeet, erityistä tukea tarvitsevat lapset, moninaisuuden ja sukupuolisensitiivisyyden jokapäiväisessä toiminnassamme.
- Kohtaamme lapsen sensitiivisesti.
- Toteutamme positiivista pedagogiikkaa: kannustamme lapsia ja keskitymme heidän vahvuuksiinsa
- Huomioimme lasten yksilölliset tarpeet ja mielenkiinnon kohteet
- Arvioimme toimintaamme ja toimintatapojamme säännöllisesti mm. pedagogisissa palaverissa
- Toimimme yhdessä ja opimme toisiltamme
- Kehitämme ja jaamme osaamistamme, esim. koulutuksiin ja työpajoihin osallistuminen, yksikön kehittämispäivät
- Huoltajien osallisuus tulee esiin mm. vanhempaintoimikunnan, kyselyiden ja keskusteluiden kautta; lisäksi pyydämme huoltajia mukaan toimintaan, retkille ja esittelemään perheelle tärkeitä asioita ja vanhempien ammatteja tms.

Leikkiin kannustava toimintakulttuuri

Toimintakauden kehittämiskohteenä on leikkiin kannustava toimintakulttuuri

Tavoite: Kehitämme leikkiä ulkona ja päiväkodin pihaa oppimisympäristönä

Toimenpiteet:

- Aikuiset ovat mukana lasten leikeissä
- Porrastetaan ulkoilua ryhmien välistä yhteistyötä unohtamatta
- Harjoittelemme sääntöleikkejä
- Otamme käyttöön leikkipusseja erilaisilla sisällöillä sekä leikkitaulut pihalle, jossa leikki-ideoita lapsille
- Lisäämme pihalle mielekästä tekemistä eri ikäisille lapsille
- Monipuolistamme ulkoleikkivälineistöä
- Otamme lapset mukaan huolehtimaan ulkoleluista ja varaston järjestyksestä- hankitaan lisää laatikoita ja kuvitetaan varastoa
- Tahraamattomat liitumaalit hetkellisiin ohjattuihin piirroshommiin, esim. tervapata ja hyppyruudukot
- Maalataan muutama pysyvä hyppyruudukko
- Autoradan tekeminen
- Pienten pihan ulko-oppimisympäristön kehittäminen

Arviointi:

- Arvioimme miten toimenpiteet ovat toteutuneet
- Kehitämme toimintaamme arvioinnin pohjalta

Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.

Tavoite

Henkilöstö valitsee lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevia toimintatapoja

Arki on pedagogisesti suunniteltu kokonaisuus, joka mahdollistaa henkilöstön sensitiivisen läsnäolon

Mitä tehdään?

Työyhteisössä keskustellaan yhteinen käsitys sensitiivisyydestä

Tiimeissä arvioidaan aikuisen sensitiivistä työtettä tarkoituksenmukaisia menetelmiä hyödyntäen (esim. digitaaliset välineet).

Henkilöstö kohtaa lapsen leikissä päivittäin

Lasten kanssa keskustellaan säännöllisesti toteutuneesta toiminnasta ja arvioidaan osallisuuden toteutumista

Henkilöstö luo mallin, joka tukee lasten osallisuutta ja tekee sen näkyväksi huoltajille

Miten tehdään?

Tavoite ja menetelmät on kirjattu jokaisen yksikön toimintasuunnitelmaan (31.10.2019)

Dokumentointi

Työyhteisöissä arvioidaan, tunnistetaan vahvuudet ja kehittämiskohteet ja sovitaan kehittämistoimenpiteet (auditointi otantana kevät 2020)

Arviointi

Sensitiivisyys

Miten toimimme sensitiivisesti? Minkälaiset toimintatavat tukevat lasten osallisuutta ja toimijuutta?

- Teemme työtä ammattitaidolla:
- Keskusteleva kohtaaminen arjessa korostuu vuorohoidossa, keskustelemme kasvatuskäsityksistä ja perustelemme toimintatapamme
- Luomme hyvän ilmapiirin, myönteisyys ja sensitiivisyys tarttuu ja leviää
- Huomioimme lapset erityisesti tulo- ja lähtötilanteissa
- Kuuntelemme lapsia ja aikuisia ja tunnistamme sekä tulkitsemme lapsen sanatonta viestintää, ilmeitä ja eleitä
- Huolehdimme lapsen oikeuksien toteutumisesta
- Huomioimme lapsen persoonan ja mukautamme omaa toimintaamme sen mukaan
- Lapsi määrittää itse oman kehonsa reiviin
- Tunnetsemme lapsen kehityksen – emmekä vaadi kaikilta samaa
- Kannattemme lasta eri tunnetiloissa
- Selvitämme ristiriitatilanteet yhdessä eri osapuolten kanssa, käytämme apuna esim. pikapiirtämistä
- Minimoimme keskeytykset arjessa, lapsi on keskipisteenä, annamme leikki- ja toimintarauhan lapselle ja ryhmälle
- Huomioimme vuorohoidon haasteen työntekijöiden vaihtumisesta tekemällä yhteiseen käyttöön koontilistat joka ryhmän lasten tarpeista
- Tartumme lasten aloitteisiin ja annamme lasten tehdä valintoja esim. leikeissä ja ruokailuissa
- Tuemme lasten osallisuutta ja toimijuutta mm. lasten kokouksilla, apulaistehtävillä, yhteisellä päätöksenteolla, lasten mielipiteiden huomioimisella esim. materiaalihankinnoissa, tarjoamme mahdollisuuden olla osallistumatta tai osallistua omalla tavallaan tilanteesta riippuen

Näkyvyys huoltajille: instagram, sähköiset viikko/kk-kirjeet ja tiedotteet, valokuvia esillä ryhmissä, päivittäiset kuulumisten vaihdot, huomioimme myös huoltajat tulo- ja lähtötilanteissa, haastavista tilanteista keskustelea huoltajan kanssa se työntekijä, joka on ollut mukana tilanteessa, yleinen ilmapiiri näkyy myös huoltajille

Arviointi:

- Säännöllisesti tiimi- ja pedagogisissa palavereissa
- Keväällä sovimme kehittämistoimenpiteet

Laaja-alainen osaaminen

Varhaiskasvatuksessa luodaan pohjaa lasten laaja-alaiselle osaamiselle. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja sekä toimia tilanteen edellyttämällä tavalla.

Vy Takataskussa painotamme osallistumista ja vaikuttamista toimintakaudella 2019-2020.

Helsinki

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Tavoite: Vahvistamme lasten erilaisia tapoja osallistua ja vaikuttaa

Toimenpiteet:

- Sovitamme yhteen lasten toiveet, ideat, ajatukset ja vasutavoitteet
- Ymmärrämme ja sallimme erilaisia tapoja osallistua ja vaikuttaa, ja keskustelemme siitä tiimi- ja pedagogisissa palavereissa
- Kirjaamme havaintoja ja dokumentoimme toimintaa, joita käytämme hyödyksi toiminnan toteutuksessa
- Lapset saavat osallistua toimintaan omalla tavallaan, kaikkien ei tarvitse tehdä kaikkea esim. askartelut

- Huomioimme päivittäin jokaisen lapsen henkilökohtaisesti
- Kasvattajina olemme mallina positiivisessa vuorovaikutuksessa, kehumisessa ja luomassa hyvää ilmapiiriä
- Huomioimme huoltajien mielipiteet ja ajatukset

- Jaamme pienryhmiä lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan
- Isot ja pienet toimivat yhdessä ja oppivat toisiltaan, esim. ryhmien välisissä tuokioissa ja retkillä, yhteisissä ulkoiluissa. Illoissa ja viikonlopuissa kaikki ovat usein yhdessä.

- Tartumme lasten aloitteisiin
- Otamme lapset mukaan päätöksentekoon yhteisissä asioissa, esim. lasten kokoukset
- Harjoittelemme valintojen tekemistä esim. leikkitaulun avulla tai ruokailussa annoskoon valinnalla
- Ryhmissä on käytössä esim. apulaistaulukoita ja kehukehkyksiä

Arviointi:

- Kysymme lapsilta ja huoltajilta osallistumisesta ja vaikuttamisesta
- Otamme työväliseksi taulukon lapsen osallisuuden huomioimisesta
- Arvioimme osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja ja toteutumista säännöllisesti tiimipalavereissa
- Käytämme havaintoja hyödyksi arvioinnissa

TAE 2020 sitova tavoite

Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.

Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

Tavoite

Toteutetaan laaja-alainen ilmiöpohjainen kokonaisuus, jossa liikutaan ja käytetään koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä (vähintään 2vk kestävä teema)

Mitä tehdään?

Kriteeri / Miten

Kriteeri / Miten

Miten tehdään?

Sitova tavoite toteutetaan ja dokumentoidaan keväällä 2020.

Dokumentointi

Työyhteisöissä arvioidaan, tunnistetaan vahvuudet ja kehittämiskohteet ja sovitaan kehittämistoimenpiteet (auditointi otantana kevät 2020)

Arviointi

Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

Mitä tehdään?

- ”Liikumme ja leikimme luonnossa” –ilmiöjakso helmi-maaliskuussa 2020

Miten tehdään?

- Havainnoimme ja keskustelemme lasten kanssa, jokainen ryhmä tarkentaa oman tavoitteen ja toimenpiteet sille lasten mielenkiinnon kohteiden ja ajatusten pohjalta
- Jokainen ryhmä tekee ilmiöjakson aikana retkiä, joissa hyödynnetään koko kaupunkia oppimisen ympäristönä, esim. Pk Suven piha, Lp Traktori, Malmi/Pukinmäki, Paloheinä jne.
- Eri-ikäiset lapset liikkuvat ja leikkivät yhdessä
- Järjestämme päiväkodin yhteisen ulkotapahtuman, johon osallistuvat myös huoltajat ja vanhempaintoimikunta ym.
- Järjestämme leikkipäivän ilmiöviikolle, aikuiset ja lapset jaettu leikkeihin sekaryhmiin. Suunnitellaan hyvin etukäteen päivän ohjelma ja lasten jaot ryhmiin.
- Toteutamme leluttomia ulkoiluja. Otamme luonnonmateriaaleja käyttöön pihaleikeissä.
- Dokumentoimme ilmiöjaksoa valokuvaamalla ja videoimalla, kokoamme eri ryhmien valokuvia samaan tilaan ja tutkimme niitä yhdessä

Arviointi:

- Arvioimme miten ryhmien omat tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet
- Arvioimme miten yhteiset sovitut toimenpiteet ovat toteutuneet
- Keräämme palautetta lapsilta ja huoltajilta

Oppimisen alueet

Toimintakaudella 2019-2020 painotamme oppimisen aluetta Kasvan, liikun ja kehitysn.

Helsinki



Kasvan, liikun ja kehityksen

- Kasvan, liikun ja kehityksen -oppimisen alueeseen sisältyy liikkuminen, ruokakasvatus, terveys ja turvallisuus. Näihin liittyen harjoitellaan itsestä huolehtimista ja arjen taitoja.
- Ehkäisemme kiusaamista luomalla hyvän ilmapiirin päiväkotiin ja huolehtimalla lasten ryhmäytymisestä. Huolehdimme, että kukaan lapsi ei jää yksin ja harjoitellaan ristiriitojen selvittämistä yhdessä kaikkia osapuolia kuullen. Kiinnitämme huomiota leikkirauhaan ja tarjoamme mahdollisuuksia pitkäkestoiseen leikkiin.
- Lapsia ohjataan omatoimiseen ruokailuun ja monipuoliseen, ravitsevaan syömiseen ilman painostusta.

Tavoite: Lisäämme lasten liikkumista arjessa turvallisesti

Toimenpiteet:

- Olemme mukana Ilo kasvaa liikkuen -ohjelmassa, jonka mukaisesti toteutamme kehittämisaskelia liikkumisen lisäämiseksi
- Otamme mahdollisuuksien mukaan salin käyttöön aamuisin ennen aamupalaa, kerätään aamujumppa-paketti saliin valmiiksi, voimme kokeilla myös ulkoilua ennen aamupalaa.
- Lisäämme mahdollisuuksia liikkua arjessa, esim. käsien ja jalkojen jäljet ryhmätiloissa, liikkumiseen kannustavat teippaukset ryhmätiloissa, liikuntavälineet käyttöön, ulkoiluun liikuntapussi
- Päiväkodin yhteinen ilmiöjakso helmi-maaliskuussa ”Liikumme ja leikimme luonnossa”
- Retkillä harjoitellaan turvallista liikkumista ja liikenteen huomioimista
- Hyödynnämme lähiympäristöä liikkumiseen, myös koko kaupunki oppimisympäristönä

Arviointi:

- Arvioimme ovatko sovitut toimenpiteet toteutuneet
- Kehitämme toimintaamme arvioinnin pohjalta

Yhteistyö ja viestintä

Huoltajien osallisuus

- Huoltajat saavat vaikuttaa toimintaan mm. kertomalla ideoita ja osallistumalla sekä toimintaan että retkille
- Vanhempaintoimikunta
- Jokapäiväiset keskustelut tuonti- ja hakutilanteissa
- Vasu- ja leops –keskustelut
- Neuvola päiväkodissa –malli 3 vuotta täyttävälle, Hyve4 4-vuotisneuvola
- Yhteiset juhlat ja toiminnalliset tapahtumat
- Vanhempainilaisuudet
- Asiakastytyväisyyskyselyt

Toiminnasta viestiminen huoltajille

- ”Tervetuloa Takataskuun” –tiedote
- Ryhmien ilmoitustaulut
- Kirjalliset tiedotteet ja sähköpostit viikoittain/kuukausittain

Monialainen yhteistyö

- Yhteistyötahot: Malmin peruskoulu ja koulut, joihin lapset siirtyvät esiopetuksesta, neuvola, suomi toisena kielenä varhaiskasvatuksen opettaja (S2-vo), kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja (kveo), lastensuojelu, varhainen tuki, puheterapeutit, Syystien palvelukeskus, Pohjois-Helsingin musiikkiopisto ja Malmin Työväentalo (Malmin eläkeläiset), Malmin seurakunta

Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Toiminnan arviointi on systemaattista ja säännöllistä, ja sitä tehdään niin toimipiste- kuin ryhmätasollakin.

Arviointi perustuu dokumentoituihin tosiasioihin ja arviointia tehdään suhteessa varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin sekä toimipisteen toimintasuunnitelmaan.

Arviointi ja kehittäminen

Mitä ja miten arvioimme:

Työntekijän itsearviointi ja tiimien toiminnan arviointi:

- oman toiminnan jatkuva reflektointi
- lasten, vanhempien ja tiimikavereiden palautteen huomioiminen
- yksilö- ja tiimikehityskeskustelut esimiehen kanssa vuosittain
- tiimisopimukset toimintakauden alussa ja niiden säännöllinen arviointi tiimipalavereissa

Pedagogisen toiminnan arviointi:

- lasten vasujen pohjalta tehdyt ryhmävasut ohjaavat päivittäistä toimintaa ja niitä arvioidaan säännöllisesti
- toiminta on pedagogisesti perusteltua lasten ikä ja kehitystaso huomioiden
- toiminnan tavoitteita ja niiden toteutumista arvioidaan lapsi-, ryhmä- ja päiväkotitasolla
- oppimisympäristöjä arvioidaan ja muokataan yhdessä lasten kanssa
- pedagogisia työtapoja arvioidaan tiimeissä ja valitaan tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivia tapoja

Tavoite: Kehitämme tiimien sisäistä arviointia ja yhteisiä toimintatapoja

Toimenpiteet:

- Tiimisopimukset ja niiden arviointi
- Esityslista tiimipalavereihin

Arviointi: keväällä 2020

- Arvioimme ovatko sovitut toimenpiteet toteutuneet
- Kehitämme toimintaamme arvioinnin pohjalta

Pedagoginen dokumentointi

Mitä ja miten dokumentoimme:

- dokumentoidaan prosesseja, toimintaa, tekemistä ja lasten oppimista, ei vain lopputulosta
- dokumentointia tehdään yhdessä lasten kanssa
- dokumentoidaan lasten mielipiteitä, valintoja ja perusteluja omalle toiminnalleen
- valokuvataan lasten arkea
- dokumentoinnissa hyödynnetään tabletteja
- lasten töitä ja valokuvia on esillä ryhmissä
- lapsia haastatellaan ja havainnoidaan
- ryhmillä on viikko- tai kuukausikalentereita esillä
- huoltajille lähetetään sähköisiä viikko- tai kuukausikirjeitä

Tavoite: Lisäämme pedagogista dokumentointia

Toimenpiteet:

- ”Liikumme ja leikimme luonnossa” –ilmiöjakson yhteinen dokumentoiminen
- instagramin käytön lisääminen, jokainen ryhmä julkaisee kuvan vähintään kerran kuussa

Arviointi: keväällä 2020

- Arvioimme ovatko sovitut toimenpiteet toteutuneet
- Kehitämme toimintaamme arvioinnin pohjalta